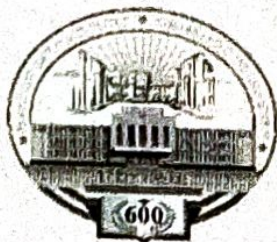

D. Ergashovga

Arxeologiya Kafedrasida

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI**

Ro'yxatga olindi:

БД - 60220400
17.10.2024

"TASDIQLAYMAN"

San'at va Gumanitar Fanlar

R.I. Xalmuradov

2024 yil " " "

**O'ZBEKISTONNING ME'MORIY YODGORLIKLARI
FAN DASTURI**

Bilim sohasi:	200000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	220000 – Gumanitar fanlar (Tillardan tashqari)
Ta'lim yo'nalishi:	6020400-Arxeologiya

	shaharlarini mudofa devor bilan o'ralganligi, ark va shahristonning tuzulishi.
M4	O'zbekistonning temir davri me'morchiligi Ilk temir davridagi tarixiy sharoit. Ushbu davr qurilish materiallari, konstruksiyalar, turar joy, shaharsozlik. Temir davri shaharlarini mudofa devor bilan o'ralganligi, ark, shahriston va ibodatxonalarning tuzulishi. Qurilish materiallari. Xom g'ishtlar o'lchamlari.
M5	O'zbekistonning antik davr me'morchiligi (mil. av. IV – mil. IV asrlar) Antik davr me'morchiligi. Shaharsozlik va me'morchilikdagi o'zgarishlar. Qurilish materiallari, konstruksiyalar. Mahalliy va ellinistik arxitekturaning sintezi. Me'moriy bezaklarning mahobatli rangtasvir va haykaltaroshlik bilan uyg'unlashuvi. Baqtriyaning buddaviylik inshootlari. Qurilish materiallari, konstruksiyalar, me'moriy bezaklarning mahobatli rangtasvir va haykaltaroshlik bilan uyg'unlashuvi.
M6	O'zbekistonning ilk o'rta asrlar me'morchiligi Ilk va o'rta asrlar davri me'morchiligi. Dehqonchilik vohalarining uzun devorlar bilan o'ralishi. Marv, Buxoro va Samarqand vohalarining devorlari. Zamindorlar qo'shiqlari. Qurilish materiallari va konstruksiyalari.
M7	Ilk o'rta asrlar Sug'd shaharlari mudofaa inshootlari Ilk O'rta asrlar Sug'd shaharlari mudofaa inshootlari qurilishida qo'llanilgan texnika va qurilish materiallarining tayyorlanish texnologiyasi, me'morchiligining o'ziga xos xususiyatlari, rivojlanish bosqichlari.
M8	Ilk islomiy arxitekturaning shakllanishi Gumbaz va gumbazosti elementlari, ularning konstruktiv va badiiy ahamiyati. Ilk islomiy arxitekturaning shakllanishi. Birinchi masjidlar. Turli me'morlik maktablarining vujudga kelishi.
M9	O'rta Osiyoning IX-X asrlar me'morchiligi IX-X asrlardagi tarixiy sharoit va ushbu davr me'morchiligi. IX-X asrlar me'morchiligi. Islomiy me'morchilikning rivojlanishi. Yangi tipdagi binolar, ularning tuzilishi, me'moriy va badiiy jixatlari. Shaxarsozlik. Ravok, tok, gumbazlarning turlari. Pishik gisht kullanilishi kulamining kupayishi. Gishtin bezaklar.
M10	O'zbekistonning XI-XII asrlar me'morchiligi Tarixiy sharoit. Me'morchilik. Diniy va ma'muriy binolar turlarining takomillashuvi. Bu davrda shaxarsozlik va me'morchilikning rivojlanishi. Markaziy shaxarlar maydonining usishi, rejaviy strukturasi va obodonlashtirish elementlari. Me'moriy usullarning takomillashuvi. O'rta Osiyo me'morchilik maktablarining shakllanishi. Monumental inshootlarning me'morligida xovli kompozitsiyalarning ahamiyati. Bino tuzilishida peshtok ahamiyatining o'sishi. Balxiy gumbaz, ikki qatlamli va kuloxiy gumbazlar. Xorazm me'moriy maktabi hususiyatlari: Ko'xna Urganchdagi me'moriy obidalar misolida: kuloxiy gumbazlar, Mavarounnaxr maktabi hususiyatlari. Masjid turlari. Minoralarining konstruktiv xususiyatlari. Ularning shaxarsozlikdagi ahamiyati.
M11	Bino tuzilishida peshtok ahamiyatining o'sishi Balxiy gumbaz, ikki qatlamli va kuloxiy gumbazlar.
M12	O'rta Osiyoning XIV asr oxiri - XV asrlar me'morchiligi

	(Temuriylar davri) Ushbu davr me'morchiligi. Amur Temur davridagi shaharsozlik va me'morchilik hususiyatlari. Yangi me'moriy uslubning vujudga kelishi. Samarkand bog'lari. "Chorbog'" - saroylar va memorial majmualar tarkibidagi bog'larning rejalashtirish sistemasi. "Irshod az-zir'a" bog'dorlik-landshaft me'morligining nazariy ko'llanmasi to'g'risidagi ma'lumot. XV asr me'morchiligining xususiyatlari. Ilmiy muassasalarning qurilishi. XV asrning ikkinchi yarmidagi o'zgarishlar. Yangi gumbazosti konstruksiyalari turlari: to'rtta o'zaro kesishgan ravoqlarga yoki ikkita parallel joylashgan ravoklarga tayangan gumbaz. Monumental me'morlikda ulkan miqyosning gishtin konstruksiyasiga zidligi. O'zaro kesishgan ravoklar konstruksiyasining ahamiyati. Samarkand va Buxoro me'moriy maktablarning o'ziga xosligi va hususiyatlari.
M13	O'zbekistonning XVI asr me'morchiligi Shaharsozlik: Buxoro shahrining rejayiy strukturasi (ark, shaxriston, rabot), mudofaa devorlari, obodonlashtirish elementlari. Me'morchilik: XVI asr boshlaridagi me'morlikda temuriylar davridagi yutuqlarning davom ettirilishi. XVI asrning birinchi yarmiga doir obidalarining me'moriy echimi. XVI asrning ikkinchi yarmidagi me'morlikning xususiyatlari. Gumbazosti konstruksiyalarda o'zaro kesishgan va parallel ravoklar sistemasining keng ko'llanishi. Buxoro me'moriy maktabining XVI asrdagi tadriji va o'ziga xosligi.
M14	O'zbekistonning XVII asr me'morchiligi Kurilish texnikasi xususiyatlari (uch katlamli devorlar, baland tosh-gishtin platformalar, tosh izoralar va ularning burchak ustunchalari). Binolarning geometrik mutanosiblik konuniyatlari, xajmiy-tuzilishidagi o'zgarishlar.
M15	Samarqanddagi Sherdor, Tilla-Kori va Nodir Devon-Begi madrasalari hamda Xuja Abdi Berun maqbarasi Me'moriy yechimi. Binoning me'moriy bezaklari va badiiy jihatlaridagi o'zgarishlar.
M16	O'zbekistonning XVII-XIX asrbirinchi yarmidagi me'morchilik Buxoro amirligi, Xorazm va Quqon xonliklari hududlaridagi me'morchilikning o'ziga xosligi va umumiyliigi. Shaharsozlik rivojidagi tendensiyalar. Shaharlarning yirik va mayda strukturalarga bo'linishi. Shaharlarning mudofaa va obodonlashtirish elementlari. Xiva shaharzosligi va me'morchiligi. Xorazm me'moriy maktabining hususiyatlari. Xiva shahrining ahamiyatli inshootlari. Namangandagi Xuja Amin kabri makbaralari. Buxoro, Xiva, Toshkent va Farg'ona me'moriy maktablariga xos uy-joylar arxitekturasining nisbiy tahlili. Qishlok uylari. Chordara. Kurgonlar. Tog' turar joy uylari.
M17	O'zbekistonning va Evropa-Rossiyaga xos me'morchilikning o'zaro ta'siri, yangi noan'anaviy elementlarning ishlatilishi Yangi qurilish materiallari va konstruksiyalarining kirib kelishi. Ovrupo va Rus arxitekturasining ta'siri. "Yangi shaxarlar"ning vujudga kelishi. Ularning asosiy jihatlar. Qadimgi va yangi shaharlarning o'zaro joylashuvi va shaharsozlik aloqasi. Binolarning tipologik xususiyatlari, me'moriy echimi, bezaklari va badiiy jihatlar. Rus

	arxitektorlari va mahalliy ustolarning hamkorligi.
III. Mashg'ulotlar shakli: seminar (S)	
S1	Kirish. Fanning predmeti, maqsadi va vazifalari.
S2	O'zbekistonda ibtidoiy davr turar joylarining vujudga kelishi haqida
S3	O'rta Osiyoning neolit davri turar joylari
S4	O'zbekistonning bronza davri me'morchiligi
S5	O'zbekistonning temir davri me'morchiligi
S6	O'zbekistonning antik davr me'morchiligi (mil. av. IV –mil. IV asrlar)
S7	O'zbekistonning ilk o'rta asrlar me'morchiligi
S8	Ilk o'rta asrlar Sug'd shaharlari mudofaa inshootlari
S9	Islomiy me'morchilikning rivojlanishi
S10	O'zbekistonning IX-X asrlar me'morchiligi
S11	O'zbekistonning XI-XII asrlar me'morchiligi
S12	Bino tuzilishida peshtok ahamiyatining o'sishi
S13	O'zbekistonning XIV asr oxiri - XV asrlar me'morchiligi (Temuriylar davri)
S14	O'zbekistonning XVI asr me'morchiligi
S15	O'zbekistonning XVII asr me'morchiligi
S16	Samarqanddagi Sherdor, Tilla-Kori va Nodir Devon-Begi madrasalari hamda Xuja Abdi Berun maqbarasi
S17	O'zbekistonning XVIII-XIX asr birinchi yarmidagi me'morchilik
S18	O'zbekistonning XIX asr oxiri XX birinchi yarmidagi me'morchilik
S19	O'zbekistonning va Evropa-Rossiyaga xos me'morchilikning o'zaro ta'siri, yangi noan'anaviy elementlarning ishlatilishi
S20	O'zbekistonning XX ikkinchi yarmidagi me'morchilik
S21	Kursga xulosa

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

***“O'zbekistonning me'moriy yodgorliklari” fani bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlari
bo'yicha mustaqil ishlarning kalendar tematik rejasi (98 soat)***

№	Mustaqil ta'lim mavzulari
1.	O'rta Osiyoning neolit davri me'morchiligi

2.	O'rta Osiyoning bronza davri me'morchili
3.	Sarazm madaniyati
4.	Sopolli va Dashtli madaniyati
5.	Qadimgi Farg'ona bronza davrida
6.	Bronza davri Jarqo'ton yodgorligi me'morchiligi
7.	O'rta Osiyoning temir davri me'morchili
8.	Temir davri Kuchuktepa yodgorligi me'morchiligi
9.	Temir davri Ko'ktepa yodgorligi
10.	Temir davri Sangirtepa yodgorligi
11.	Burg'uluq madaniyati
12.	Temir davri qurilish materiallari, konstruksiyalar, turar joy, shaharsozlik
13.	O'rta Osiyoning antik davr me'morchiligi (mil. av. IV –mil. IV asrlar).
14.	Termiz shahri yaqinidagi buddaviylikka oid inshootlar- Qora-tepa, Fayoztepa, Zurmullo.
15.	Xorazmning antik davr shaharlari me'morchiligi
16.	Ko'y-qirilgan qal'a, Jonbozqal'a Tuproqqal'a memorchiligi.
17.	O'rta Osiyoning ilk O'rta asrlar me'morchiligi
18.	Ilk islomiy arxitekturaning shakllanishi.
19.	Ilk o'rta asrlar Sug'd shaharlari mudofaa inshootlari
20.	O'rta Osiyoning IX-X asrlar me'morchiligi
21.	Ismoil Samoniy maqbarasi
22.	Arab ota maqbarasi
23.	Rivojlangan o'rta asrlada madrasalar
24.	Rivojlangan o'rta asrlada masjidlar
25.	Shoxi zinda majmuasidagi dastlabki makbaralar
26.	O'rta Osiyoning XIV asr oxiri - XV asrlar me'morchiligi
27.	O'rta asrlarda Buxoro shahridagi memorchilik yodgorliklari
"O'zbekistonning me'moriy yodgorliklari" fani bo'yicha mustaqil ta'lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko'nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. Jumladan, dunyo xalqlarini o'rganish bo'yicha dastlabki ekspeditsiyalar, O'zbekiston miqiyosida dastlabki tuzilgan ekspeditsiyalari tarixi haqida talabada bilim ko'nikmasini shakllantirish e'tiborga olingan. Masalan, O'zbekiston hududida dastlabki arxeologik tadqiqotlarni olib borgan ekspeditsiya hisoblandi. Bu ekspeditsiya dastlab etnoarxeologik obyektlarni o'rgangan bo'lsa, keyingi yillarda keng ko'lamda arxeologik qazuv ishlari amalga oshirilgan. Ushbu mavzu haqida keyingi tadqiqotlar olib borgan ekspeditsiya faoliyati ham keng ma'lumotlar berib ular haqida ham o'quvchilar bilim ko'nikmasiga ega bo'ladi. Shu mazmunda MT da nazarda tutilgan mavzular haqida talabalar ish olib borishadi. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to'g'risida talabalar qay tarzda o'zlashtirish, bilim ko'nikmasiga ega bo'lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.	
3.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • "O'zbekistonning me'moriy yodgorliklari" fanidan talabalar, ushbu davrda tarixiy tadqiqotlar ko'lamini, davrning o'z dolzarb muammosini tadqiqotlarning metodologik asoslari haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; • Talaba "O'zbekistonning me'moriy yodgorliklari" fanining alohida fan sifatida mavqeyiga ega bo'lishi, o'rganilayotgan davr va bugungi kun tarix fanining dolzarb muammolarini to'g'ri talqin qilish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>. • Talaba o'zlashtirayotgan fan bo'yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish to'plangan

	tarixiy tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo'llash <i>malakalariga ega bo'lishi kerak.</i>
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • munozara, • o'z-o'zini nazorat. • "Aqliy hujum", • "Muammo"; • Krossvord • Annogrammalar • Ko'chma dars mashg'ulotlari
5.	VII. Kreditni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
	Asosiy adabiyotlar 1. Alimov U. O'rta asrlarda Movaraunnahr bog'chiligi tarixi. T., 1983. 2. Аскарлов А.А, Ширинов Т.Ш. Ранняя городская культура эпохи бронзы юга Средней Азии. – Самарканд, 1993. 3. Зияева Д. Ўзбекистон шаҳарлари XIX аср иккинчи ярми – XX аср бошларида. Тошкент, 2013. 4. Аскарлов А.А. Ўзбек халкининг келиб чиқиши тарихи. - Тошкент, 2015. 5. Массон В.М. Джейтунская культура. ЮТАКЭ, т.10, Ашхабад, 1961. 6. Массон В.М. Земледельческий неолит юго-запада Средней Азии // Средняя Азия в эпоху камня и бронзы. Л.: Наука, 1966. 7. Нильсен В.А. Становление феодальной архитектуры Средней Азии (V-VIII вв.). Ташкент, 1966 8. Нильсен В.А. У истоков современного градостроительства Узбекистана (XIX - начало XX веков). Ташкент, 1988. 9. Po'latov X.Sh. O'zbekiston arxitektura yodgorliklari. T., 2003. 10. Пугаченкова Г.А. Зодчество Центральной Азии XV в. Ташкент, 1976. 11. Po'latov X.Sh. O'zbekiston arxitektura yodgorliklari. T., 2003. 12. Сагдуллаев А.С. Заметки о раннем железном веке Средней Азии // СА. - №2. 1982. 13. Хмельницкий С.Г. Между саманидами и монголами. Архитектура Средней Азии XI-начала XIII вв. Ч. II, 2002. 14. Хмельницкий С. Между арабами и тюрками // Архитектура Средней Азии в IX-X вв. Берлин - Рига, 1992. 15. Холматов Н.Ў. Сазогон маданияти ва унинг Ўзбекистон неолит даврида тутган ўрни. Самарканд, 2020. Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar 16. Alimov U. O'rta asrlarda Movaraunnahr bog'chiligi tarixi. T., 1983. 17. Беленицкий А.М., Бентович И.Б., Большаков О.Г. Средневековый город Средней Азии. Л., 1973. 18. Бердимуродов А. Самарканд тарихан томчилар. Тошкент, 2015. 19. Иноятулла С. Самарканд кадамжолари. Тошкент, 2007

	20. Манковская Ю.Л. Типологические основы зодчества Средней Азии (IX - начало XX века). Т., 1980. 21. Пидаев Ш. Кадимий Термиз. Тошкент, 2001. 22. Семенов Г.Л., Согдийская фортификация V-VIII веков. С-П.1996. 23. Уралов А.С. Бани-хаммом в зодчестве Центральной Азии. Самарканд, 2002. 24. Ремпель Л.И. Далекое и близкое. Бухарские записи. Т., 1982. 25. Уралов А.С. Архитектура лечебно-селебных учреждений средневековой Центральной Азии и стран зарубежного мусульманского Востока. Самарканд, 2004. 26. Нозилов Д.А. Зодчество горных районов Средней Азии. Т., 1999. Internet manbalar: 1. https://uz.warbletoncouncil.org/arqueologia 2. https://education.nationalgeographic.org/resource/archaeology/ 3. https://www.saa.org/about-archaeology/what-is-archaeology 4. https://www.nps.gov/subjects/archeology/index.htm 5. https://www.amnh.org/explore/ology/archaeology/what-is-archaeology 6. http://www.ziynet.uz/
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O'quv-uslubiy kengashining 2024 yil "30" avgustdagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: Sandiboyev A.N. – Sharof Rashidov nomidagi SamDU, "Arxeologiya" kafedrasida o'qituvchisi.
9.	Taqrizchilar: Ergashev O.T. – Sharof Rashidov nomidagi SamDU, "Arxeologiya" kafedrasida dotsenti, (ichki) Xoshimov X.B. – Y. G'ulomov nomidagi Samarqand arxeologiya instituti katta ilmiy xodimi, Phd

Fan dasturlar va mustaqil ta'lim topshiriqlarni ishlab chiqishga mas'ul ekspert guruhi a'zolari:

"Arxeologiya"
kafedrasida mudiri:

Tarix fakulteti dekani:

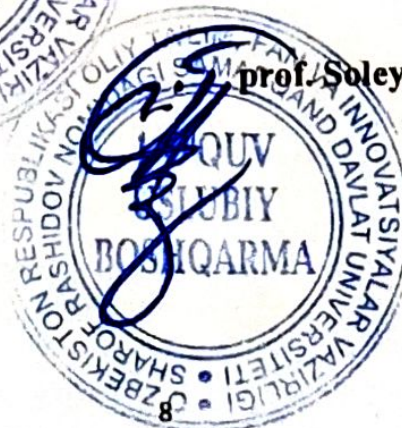
SamDU o'quv ishlari
bo'yicha prorektori:

prof. Xolmatov N.O'

dots. Ergashev O.T.

prof. Djurakulova D.M.

prof. Soleyev A.S.

Handwritten signature/initials in the bottom right corner.